

Olgu Sunumu/Case Report

Farklı prezentasyon gösteren iki vaka; 1p 36 delesyon sendromu

Two case with different presentation; 1p 36 deletion syndrome

Hilal AYDIN¹✉, İbrahim Hakan BUCAK², Mehmet GEYİK², Haydar BAĞIŞ³

¹Balıkesir Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Pediatri Anabilim Dalı, Çocuk Nöroloji, 10145, Balıkesir-Türkiye

²Adiyaman Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Pediatri Anabilim Dalı, 02040, Adiyaman-Türkiye

³Adiyaman Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Genetik Anabilim Dalı, 02040, Adiyaman-Türkiye

Atıf gösterme/Cite this article as: Aydin H, Bucak IH, Geyik M, Bağış H. Farklı prezentasyon gösteren iki vaka; 1p 36 delesyon sendromu. *ADYÜ Sağlık Bilimleri Derg.* 2020;6(1):128-131. doi:10.30569.adiyamansaglik.641603

Öz

1p 36 delesyon sendromu en sık rastlanılan submikroskopik delesyon sendromlarından bir tanesidir. 1p 36 delesyon sendromlu hastalar; gelişimsel gecikme/zihinsel yetersizlik ve mikrobrakisefali, hipo/hipterelizm, düz kaşlar, derin gözler, düz burun köprüsü, orta yüz hipoplazisi, düşük kulak, büyük geç kapanmış ön fontaneler gibi kendine özgü kraniyofasiyal görünüm gibi değişken derecelerde ortak klinik özelliklere sahiptirler. Bu yazımızda birbirinden farklı prezantasyon gösteren 1p 36 delesyon sendrom tanısı konulan iki olguya sunmak istedik.

Anahtar Kelimeler: Çocuk; Mental retardasyon; Nöbet; 1p 36 delesyon sendromu

Abstract

1p 36 deletion syndrome is one of the most common submicroscopic deletion syndromes. Patients with 1p 36 deletion syndrome have varying degrees of common clinical features such as the unique craniofacial features developmental delay/mental disability and microbraccephaly, hypo/hypertelorism, smooth eyebrows, deep eyes, flat nose bridge, midface hypoplasia, low ears, large late closed anterior fontanelles, In this article, we present two cases diagnosed as 1p 36 deletion syndrome with different presentation.

Keywords: Child; Mental retardation; Seizure; 1p 36 deletion syndrome.

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Dr. Hilal AYDIN, Balıkesir Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Pediatri Anabilim Dalı, Çocuk Nöroloji, 10145, Balıkesir-Türkiye, E-mail: drhilalaydin@gmail.com

Geliş Tarihi/Received: 01.11.2019 **Kabul Tarihi/Accepted:** 24.03.2020

Yayın Tarihi/Published online: 23.04.2020

Bu eser, Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
Telif Hakkı © 2020 Adiyaman Üniversitesi Rektörlüğü

Giriş

1p 36 delesyon sendromu klinik olarak gelişme geriliği, mental retardasyon, hipotonı, konjenital kalp defektleri, konvulzyon, beyin anomalileri ve fasil dismorfizm ile ilişkilidir.¹ Sendromun görülmeye sıklığı yenidoğanlarda 1/5000-10.000 olarak bildirilmektedir.² Bu yazında çocuk nöroloji polkliniğiimizde farklı şikayetlerle başvuran ve 1p 36 delesyon sendromu tanısı konulan iki farklı vakayı sunmayı hedefledik.

Olgı 1

Altı yaşında kız hasta rapor almak amacıyla ile çocuk nöroloji polkliniğine başvurdu. Olgunun dış merkezde takipli olduğu ancak iki yıldır kontrollerine gitmediği öğrenildi. Hastanın fizik muayenesinde; genel durumu orta, vital bulguları stabil, hipertelorizm, kaba yüz görünümü, yavaş atımlı horizontal nistagmus, mikrosefali mevcuttu [baş çevresi: 44.3 cm (< 2 SD)]. Hastanın ördek vari (sağ içe basarak) yürüyüşü vardı. Derin tendon refleksleri ise normoaktifti. Serebellar testler; kas gücü ve kas tonusu hasta uyumsuzluğu nedeni ile net değerlendirilemedi. Prenatal ve natal öyküsünde bir özellik bulunmayan hastanın postnatal öyküsünde nöromotor retardasyonu olduğu öğrenildi.

Kranial görüntülemede; kortikal atrofiye bağlı lateral ventriküler dilate olarak değerlendirildi. Hastanın göz dibi bakısı, işitme testi, abdominal ultrasonografisi, ekokardiyografi normal olarak değerlendirildi. Metabolik tetkikler (tandem MS aminoasit ve açılı karnitin, idrar ve kan aminoasitleri, idrar organik asitleri) normal sınırlardaydı. Dismorfik yüz görünümü ile genetik bölümne konsulte edilen hastanın yapılan moleküler karyotiplemesinde 1p 36 delesyon sendromu ile uyumlu olduğu raporlandı.

Olgı 2

10 aylık erkek hasta nöbet geçirme şikayetiyle servisimize ileri tetkik ve tedavi amacıyla yatırıldı. Hastanın prenatal ve natal öyküsünde bir özellik yok iken, postnatal dönemde 45 gün yenidoğan yoğun bakım ünitesinde solunum sıkıntısı nedeni ile

mekanik ventilatörde izlendiği, intrakranial kanama (evre 2-3) nedeni ile takip edildiği öğrenildi. Hastanın fizik muayenesinde; genel durumu orta, vital bulgular stabil burun kökü basık, hipertelorizm, aksiyel ve trunkal hipotonisite, epikantus, dismorphik yüz görünümü, 1/6 sistolik üfürüm, yüzde kapiller hemangiomy mevcuttu. Hastanın mikrosefali de mevcuttu [baş çevresi: 42.3 cm (< 2 SD)]. Destekli/desteksiz oturma ve başını dik tutması mevcut değildi.

Selamlama şeklinde nöbeti olması nedeni ile çekilen elektroensefalografisinde (EEG) hipsaritmi ile uyumlu görünüm saptandı. Renal ultrasonografide (USG) sol böbrek toplayıcı sisteme grade 1 dilatasyon izlendi. Ekokardiyografisinde (EKO) ventriküler septal defekt (VSD), asendan aort genişlemesi mevcuttu. Kranial magnetik rezonans görüntülemesinde bifrontotemporal bölgede sulkus ve mesafeleri geniş, corpus kallosum yaşına göre ince, parietal bölgede polimikrografi ile uyumlu görünüm saptandı. Hastanın metabolik tetkikleri (tandem MS aminoasit ve açılı karnitin, idrar ve kan aminoasitleri, idrar organik asitleri) normal olarak izlendi. İşitme testi ve göz dibi bakışı normaldi. West sendromu açısından tetrakosaktid protokolu başlanan hastanın sonraki takiplerinde nöbetleri dirençli olması nedeni ile mevcut tedavisine levetirasetam 30 mg/kg/gün ve vigabatrin 100 mg/kg/gün 2 dozda başlanıldı. Ankara Gelişim Tarama Envanteri (AGTE) gelişim testinde bütün gelişim basamakları 2-3 ay ile uyumlu olarak değerlendirildi. Dismorfik yüz görünüm ve beraberinde eşik eden patolojiler nedeni ile hasta genetik bölümne konsulte edildi. Yapılan kromozom analizinde 46 XY ile uyumlu geldi. Moleküler karyotiplemesinde 1p 36 delesyon sendromu ile uyumlu olarak saptandı.

Tartışma

1p 36 delesyon sendromu en sık rastlanılan submikroskopik delesyon sendromlarından bir tanesidir.^{1,2} 1p 36 delesyon sendromlu hastalar; gelişimsel gecikme/zihinsel yetersizlik ve mikrobrakisefali, hipo/hipertelorizm, düz kaşlar, derin gözler, düz burun köprüsü, orta yüz hipoplazisi, düşük kulak, büyük geç kapanmış ön

fontaneler gibi kendine özgü kraniyofasiyal özelliklere sahiptirler.³ Her iki olgumuzda da klinik bulgular sendroma ait özellikleri desteklemekteydi.

1p 36 delesyon sendromlu hastaların %40-73 arasında değişen oranda epilepsi tanısı aldıkları rapor edilmiştir. Hastaların büyük kısmında nöbetler infant döneminde özellikle ilk altı aylık dönemde başlamakta ve bununla birlikte nöbetlerin başlama yaşı yenidoğan döneminden yedi yaşına kadar değişkenlik gösterebilir. Jeneralize tonik, tonik klonik veya klonik nöbet tipleri daha yaygın görülmekle birlikte EEG'de anormal özellikler izlenebilmektedir. Literatürde süt çocuğu döneminde infantil spazm olarak da rapor edilen vakalar bulunmaktadır.^{4,5} İkinci olgumuzda infantil spazma ait tipik bulgular bulunması neden ile tetrakosaktid protokolu başlandı ancak sıçramalarının devam etmesi nedeni ile levetirasetam ve vigabatrin tedaviye eklenildi.

1p 36 delesyon sendromlu hastaların kranial görüntülemelerinde; geniş lateral ventrikül, kortikal atrofi, subaraknoid mesafede genişleme ve beyaz cevher anormalliklerini içeren yapısal anormallikler

saptandığı raporlanmıştır.⁶ Her iki olgumuzun kranial görüntülemesinde kortikal atrofi, geniş lateral ventriküler izlendi. İkinci olgumuzda bu bulgulara ek olarak polimikrografi de saptandı. Bu sendroma ait kardiyak anomalilerin hastaların %70'inde mevcut olduğu özellikle kardiyomyopati, atrial septal defekt (ASD), ventrikuler septal defekt (VSD), patent duktus arteriosus (PDA), kapak anormallikleri, Fallot tetralojisi ve Ebstein anomalisi gibi yapısal konjenital kalp defektlerini bulunduğu bildirilmiştir.⁷ Olgu sumununda verilerini paylaştığımız olgu 1'in EKO incelemesi normal iken, olgu 2'de VSD ve asendan aortada genişleme olduğu raporlandı. Strabismus, nistagmus, tek taraflı katarakt, retinal albinizm, kırma kusurları gibi göze ait bulgular olguların arasında olduğu bildirilmiştir.⁷ Olgu 1'de yavaş atımlı horizontal nistagmusu mevcuttu. Olguların % 47'sinde iletim ve sinirsel tipte işitme kaybı olduğu da vurgulanmıştır.⁷ Her iki olgumuzun işitme testi normal idi. Olgularımızın klinik özellikleri Tablo 1'de özetlenmiştir. Mevcut kranial, kardiyak, göz değerlendirme sonuçları literatür ile benzerlik sergilemeyecekti.

Tablo 1. 1p 36 delesyon sendromu olgularımızın klinik özellikleri.

	Olgu 1	Olgu 2
Yaş/Cinsiyet	6 yaş, kız	10 ay, erkek
Gestasyonel yaş , doğum ağırlığı	38 hafta, 2800 gr	37 hafta, 2300 gr
Postnatal dönem	Postnatal dönemde nöromotor retardasyon	Postnatal dönemde 45 gün yenidoğan yoğun bakım ünitesinde mekanik ventilatörde izlemede kalmış, evre 2-3 intrakranial kanama geçirmiştir.
Fizik muayane bulguları	Mikrosefali, kaba yüz görünümü, horizontal nistagmus, ördek vari yürüyüş	Mikrosefali, burun kökü basık, hipertelorizm, aksiyel ve trunkal hipotonisite, epikantus, 1/6 sistolik üfürüm
Tüm Abdomen USG	Normal	Sol böbrek toplayıcı sisteme grade 1 dilatasyon
Göz dibi bakışı, işitme testi	Normal	Normal
Ekokardiyografik inceleme	Normal	Ventriküler septal defekt, asendan aort genişlemesi
Kranial Magnetik Rezonans Görüntüleme	Kortikal atrofiye bağlı lateral ventriküler dilate	Bi frontotemporal bölgede kortikal atrofi, corpus kallosum yaşına göre ince, parietal bölgede polimikrografi ile uyumlu görünüm
EEG	Çekilmemi	Hipsaritm ile uyumlu görünüm

1p 36 delesyon sendromlu hastaların klinik yönetimi multidisipliner bir yaklaşım içermelidir. Bu hastalara ekokardiyogram, EEG, beyin MRG, oftalmolojik ve odyolojik inceleme gibi sistemik tarama yapmamız gereklidir. Bu olguların tedavisinin ana dayanak noktası, olgunun sahip olduğu anormallik durumuna bağlı olarak gerekli anabilim dallarının desteği ile sağlanmalıdır.⁶

Sonuç olarak 1p 36 delesyon sendromu en sık görülen submikroskopik delesyonlardan birdir. Mental-motor gelişim geriliği ve kaba yüz görünümü olan her hastanın genetik geçişli hastalıklar açısından incelenmesi gerekmektedir. Bu klinik belirtilere sebep olabilecek çok sayıda sendrom için ayırcı tanı yapılmalıdır. Bazı genetik hastalıklar fenotip ve klinik olarak birbirine çok benzerken, bir sendrom farklı şekillerde de kendini gösterebilmektedir. Bu olgu sunumunda iki olgu nedeni ile 1p 36 delesyon sendromu ile ilgili deneyimlerimizi paylaştık.

Bilgilendirilmiş Onam

Ailelerden onam formu alınmıştır.

Yazar Katkıları

HA: Olguları toplama, ana metini gözden geçirme ve olguyu derleme; **İHB:** Ana metini gözden geçirme, makaleye son halini verme; **MG:** Olguları toplama, olguyu derleme; **HB:** Olguları toplama, makaleye son halini verme.

Teşekkürler

Adiyaman İlinde Çocuk Nöroloji kliniğinin kurulmasında emeği geçen Saygideğer Prof. Dr. Mehmet Turgut Hocamıza en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarların herhangi bir çıkışa dayalı ilişkisi yoktur.

Araştırma Desteği

Çalışmayı maddi olarak destekleyen kişi/kuruluş yoktur.

Beyanlar

Bu çalışma hiçbir kongrede sunulmamıştır.

Kaynaklar

- Shapira SK, McCaskill C, Northrup H, Spikes AS, Elder FF, Sutton VR, et al. Chromosome 1p36 deletions: the clinical phenotype and molecular characterization of a common newly delineated syndrome. *Am J Hum Genet.* 1997;61:642-50.
- Heilstedt HA, Ballif BC, Howard LA, Kashork CD, Shaffer LG. Population data suggest that deletions of 1p36 are a relatively common chromosome abnormality. *Clin Genet.* 2003;64:310-6.
- Jordan VK, Zaveri HP, Scott D. 1p36 deletion syndrome: an update. *The Application of Clinical Genetics.* 2015;8:189–200.
- Gajecka M, Mackay KL, Shaffer LG. Monosomy 1p36 deletion syndrome. *Am J Med Genet C Semin Med Genet.* 2007;145:346-56.
- Bahi-Buisson N, Gutierrez-Delicado E, Soufflet C, Rio M, Daire VC, Lacombe D, et al. Spectrum of epilepsy in terminal 1p36 deletion syndrome. *Epilepsia.* 2008;49:509-15.
- Battaglia A, Hoyme HE, Dallapiccola B, Zackai E, Hudgins L, McDonald-McGinn D, et al. Further delineation of deletion 1p36 syndrome in 60 patients: a recognizable phenotype and common cause of developmental delay and mental retardation. *Pediatrics.* 2008;121:404-10.
- Seo GH, Kim JH, Cho JH, Kim GH, Seo EJ, Lee BH, et al. Identification of 1p36 deletion syndrome in patients with facial dysmorphism and developmental delay. *Korean J Pediatr.* 2016;59(1):1623.